

Hlavní název: Blahověst
Datum vydání výtisku: 25.12.1868
Číslo výtisku: 36
Druh dokumentu: číslo periodika
ISSN: 1801-2973
Číslo stránky: 567 - 571

SYSTEM
♦KRAMERIUS♦

Podmínky využití

NK ČR poskytuje přístup k digitalizovaným dokumentům pouze pro nekomerční, vědecké, studijní účely a pouze pro osobní potřeby uživatelů. Část dokumentů digitální knihovny podléhá autorským právům. Využitím digitální knihovny NK ČR a vygenerováním kopie části digitalizovaného dokumentu se uživatel zavazuje dodržovat tyto podmínky využití, které musí být součástí každé zhotovené kopie. Jakékoli další kopírování materiálu z digitální knihovny NK ČR není možné bez případného písemného svolení NK ČR.

Národní knihovna ČR
Klementinum 190
110 00 Praha 1

kramerus@nkp.cz

žeť smrt konečným osudem na zemi každého, a že začasť náhle a mimo nadání dostavuje se. Pravíť zajisté Apoštol národů: „Všickni umíráme, a jako vody do země se tratíme;“ (v II. listu k Kor. 14, 11.) a Duch Svatý ústy Šalomounovými dí takto: „Nezná člověk času svého: ale jako ryby udicí lapány, a ptáci osidlem polapení bývají: takť lidé, když na ně náhle připadne.“ (Kazatel 9, 12.) Hle! opět samým Božím zjevením jistota a nenadállost smrti nám se oznamuje, a zkušenost totéž dosvědčuje. Jen se ohledněme nazpět na rok minulý! Aj co tu za jeho běhu neodvratnou střelou smrti sil zmařeno, nadějí pohřbeno, životů uchváčeno a trpkého bolu a zármutku způsobeno! A nastávající rok nový ani v tom ohledu nebude jiný, nebude lepší. Kdo za lonka z našeho středu odešel, víme; kdo odejde letos, nevíme; a tudy připraveni budme všickni. Neznát člověk konce svého! Pročež odějme se křesťanskou odhodlaností, na všecko i na smrt uchystáni jsouce; a každý den, jehož se dočkáme, posvěcujme Bohu, poněvadž naším dnem na zemi může být poslední.

N! Pod praporem zmužilosti a křesťanské odhodlanosti vstupmež na loď nastávajícího roku nového, a veslo naděje vezměmež do ruky! Na všechno i co nejhoršího připraveni budme, a při tom co nejlepšího od Boha doufejme. Pravíť zajisté žalmista Páně: „Zalíbení má Hospodin v těch, kteří doufají v Něho . . . a vytrhne a zachová je, proto že v Něho doufali.“ (Žlm: 146 a 36.) Pročež budme tím jisti, že Bůh během nastávajícího roku nesloží na nás více, než bychom mohli unést; a bude-li před Ním libo a nám ku spasení prospěšno, jistě také konce roku tohoto šťastně a ve zdraví se dočkáme.

N.! Přeju Vám i sobě, aby se poslední slova na nás obapolně vyplnila: přeju, abychom se všickni, jak

zde dnes před obličejem Páně shromážděni jsme, ode dneška za rok na témž místě svatém opět ve zdraví shledali. Tak přáti jest lidské; ale co křesťané, co učeníci milého Ježíše musíme přidati: „Otče! ne naše, ale Tvá vůle staň se.“ Ano, jak Bůh ráčí chtít, tak i my chceme: jak s námi Bůh ráčí naložit, na tom přestáváme: nad Jeho vůli nejsvětější ničeho nežádáme. Vímeť zajisté, co Bůh činí, že dobře činí; ano víme, že milujícím Boha všechny věci: štěstí i neštěstí, radost i žalost, zdraví i nemoc, život i smrt k pravému blahu, k věčnému spasení prospívají a sloužejí. Amen.

Třistaletá památka

smrti sv. Stanislava Kostky.

Rozvažující znamenitá díla, chvalitebné skutky předků svých, povinný hold vděčnosti zásluhám jejich skládáme a samých sebe k následování šlechetných činů jejich, k vytrvání v předsevzaté práci pobouzáme. University a jim podobné ústavy vzdělávací, ne-li každoročně, aspoň každých sto let s největší okázalostí slaví památku, jakoby narozeniny, založení svého, vzdávající tak poctu povinnou těm, z jichž lásky a obětavosti povstaly a dosud trvají. Stavby rozsáhlosti a krásou nad jiné vynikající, obzvláště chrámy Páně, nutí takřka smrtelníky kolem nich žijící, by posvětili stoletou památku založení jejich buď opravou potřebnou, buď okrasou žádoucí, neb uveřejněním životopisu zakladatelův a dějin míst těch posvátných. Historické události oslavují se postavením pomníků, ne-li dříve, zajisté pak aspoň, když rafije věkového časoměru na tomtéž místě stanula. Ba i jednotlivých osob blahoslavenou památku uvykli jsme hlouběji rozvažovati po století narození jich zemi nebo nebi. Nedávno viděli jsme úkony takové v Římě, na Velehradě, ve Vídni atd. — nedávno cos podobného odbylo se i v Polsku, v *Kentách*. Slaviliť tam letos Poláci třistaletou památku smrti panice, patrona a rodáka svého, sv. Stanislava Kostky. A zajisté i na nás jest, abychom i my připomněli sobě, neučinili-li jsme toho v den úmrtí jeho, 15. srpna, aspoň nyní, kdy rok již v moře věčnosti zapadá, vděčně památku toho, jenž před třemi věky dokonav pouť tuto pozemskou do

věčné vlasti přešel, kdež modlí se nyní za všechny pozemšťany a nejvíce zajisté za ty, jichž přechetného rodu i on synem, z jichž krve i on krev, z jichž kostí i on kostí jest.

Na severní straně dávného knížectví Mazovského, později vévodství Plockého (nyn. guber. plocká) as 15 mil od Varšavy, leží na bezlesé, úrodné rovině město Prasnýš (Prasnyš). Nedaleko odtud k západu jest ves *Rostkovo*, sídlo Rostkovských, kteří již za knížat v Mazovště přední zaujímali místa rytířstvím i učeností se proslavující. A jako jeden z předků znamenitého kněze kazatele Petra Skargy, Paweski, pro časté žaloby knížeti předkládané, přezván byl *Skarga*, tak i Rostkovského, že měl nárost jakýs na tváři, sousedé nazývali *Kostka*, což i přijal a též tak se podpisoval. R. 1550 v řečené vsi Rostkově narodil se z manželů *Jana kastelana Zakročimského* *) a Markéty Kryské z Drobina syn, jemůž na křtu sv. dáno jméno patrona Polského Stanislava biskupa Krakovského. Zdravého a sličného synáčka obdařil Pán velikou svatostí; odznačoval se malý Stanislávek již v prvních letech života svého tichostí, pobožností, vlídností, ba právě celým věncem ctností křesťanských věk dětinný zdobících. Sv. čistotu tak ctil a zachovával, že když u stolu otcova neslušného něco uslyšel, hrůzou ihned omdléval. Když bludy luteranské již i venkovské školy nakazily, tu kastelan Kostka, hledě rodinu od nich uchrániti, poslal syny své, Stanislava a staršího Pavla, do Vídně, kde císař Ferdinand založil kolej pro mladé šlechtice a ji svěřil právě tehdy povstalým Jesuitům, statečným obráncům katolictví. Po zrušení koleje té od císaře Maxmiliána (1565.) museli si chovanci hledati byty v domech soukromých po většině již zásadami *Martina z Eisleбену* natuchlých.

Bujnějšímu Pavlovi zalíbila se svoboda ta, i užíval jí se škodou nesmrtelné duše své, ale patnáctiletý Stanislav, chovaje v mladém těle již dospělého ducha, ani na okamžik nezapomněl na dráhu sobě vytknutou, ovšem tím vroucněji sloužil Bohu, tím usilovněji dostati se hleděl do přístavu bezpečného, čím mocněji hučela bouře všeobecného převratu. Co však za to po celá dvě leta od Pavla snášeti musel, těžko vypsati, ale nezoufal sobě, nesklesl na duchu, sloužil věrně Pánu svému: postil se, modlil se horoucně a dlouho, při-

jímal často sv. svátosti, i jinak přísně tělo své mrtvil, aby nad duší vrch nevzalo. Po Bohu ctil nejvíce nejbl. Marii Pannu, začož mu ona „Uzdravení nemocných“ vyžádala u Syna svého, když těžce onemocněv v domě luteranském nemohl se doprositi útěchy a pomoci víry sv., že andělé jej Tělem Páně nasýtili. Uzdraviv se hleděl uskutečniti úmysl svůj dávný, že do řádu Tovaryšstva Ježíšova vstoupí, an i v nemoci své vidění v tom záměru jej utvrzující měl. Provincial Vídeňský nemohl ho však přijíti bez svolení rodičů, jelikož se obávati bylo, aby Jesuité do Polska jenjen uvedení nemuseli pak snášeti jakékoliv nepřijemnosti a úrazy od šlechty tamnější. Tu zbožný mládenec věda, že by mu otec nikdy do řádu vstoupiti nedovolil, pověděl bratru svému, že od něho uteče, bude-li jej ještě déle tak týrati, načež za odpověď dostal: „jdi si třeba na šibenici.“ — Poradiv se s kazatelem císařovniným P. Antonínem, přestrojen a bos tajně Vídeň opustil a do provincie německé chvátal. Zpozorovav Pavel, že Stanislav utekl, pustil se za ním i s hospodářem svým i dozorcem (pedagogem), ale nadarmo: tu buď koně dost běžeti nechtěli, tu i dohonivše šlechtetného poutníka, poznati ho nemohli.

V čele provincie německé byl tehda neunavný pohromce heretiků v severní Evropě P. Petr Kanisius. K němu tedy spěchal sv. mládenec s prosbou o pomoc. Toho času právě P. Petr meškal v Mnichově, a tam též stanul poutník náš. Po delší rozmluvě poznal v cestách Páně sešedivělý Kanisius, jaké srdce bije v prsou příchozího, uzřel v něm dary Ducha Božího. Aby se ale ještě bezpečněji o stálosti úmyslu jeho přesvědčil, poslal ho do Dölingu, by tam posluhoval v koleji. Tu divili se všickni bedlivosti u vykonávání nejnižších posluh, pravé pobožnosti a pokoře zbožného Stanislava. A též P. Kanisius po krátké zkoušce s dvěma jinými novici do Říma jej posílaje, tak o něm sv. Františku Borgiaši v listu ode dne 25. září 1567 píše: „Třetího posílám Stanislava, Poláka urozeného, řádného a pilného jinocha, jehož naši ve Vídni do noviciatu přijíti se neodvážili, aby pokrevenstvo jeho neurazili. Přišed k nám, aby dávný slib svůj vyplniti mohl, (jižtž před několika lety Tovaryšstvu, než přijat byl, zcela se zaslíbil), dokonale po jistý čas v konviktě zkoušen byl, a vždy v posluhách horlivým, v povolání stálým se býti prokázal. Žádal si do Říma poslánu býti, aby od svých, jichž pronásledo-

*) Zakročim, nevelké městečko nad ústí Buga s Narvou do Visly.

vání se obával, dále byl a v pobožnosti více prospívati mohl. Mezi našimi novici nikdy nebyl, snad by tedy tamějším (Římským) mohl připojen býti, aby po čas zkoušky lépe poznati se dal. Mnoho do něho že nadíti se můžeme doufáme.“ Takové svědectví vydal *svatý svatému o svatém*. Naděje v Stanislava skládané nebyly marny, bystrý rozum obezřelého Kanisia poznal srdce i celého ducha světce našeho, poznal roli, na které jen čistá pšenice roditi se mohla.

Vysvědčením takým opatřený a blízkým již vyplněním nejvřelejšího přání potěšený panic vykonal pěšky ve společnosti dvou noviců dlouhou cestu z Němec do Říma, kdež dne 28. října 1567 od sv. Františka Borgiaše v roucho řeholní oblečen jest. Na zkoušku musel pracovati v kuchyni, dříví nosit a t. p. Všecko to konal s pilností nejbedlivější, jsa povždy vesel, ke všem upřímný, všechněm milý, všem, zvláště ostatním novicům nejkrásnější příklady ctností dokonalého řeholníka dával, je vzdělával, pobízel, utvrzoval v dobrém.

Když tak jasnou září ctností v lůně synů Lojolových se stkvěl, dozvěděl se starý kastelan o skutku synově, a spatřuje v tom zneuctění senatorské důstojnosti, takový list psal Stanislavu v Boha cele pohříženému: „Lehkomyslností svou dům jsi mi zlehčil a na celý vznešený rod Kostkův hanbu a potupu uvalil; jako žebrák po Němcích a vlašské zemi toulal ses odvážil. V hlupství-li tom setrváš, do Polsky se ani neokazuj. Všude tě najdu, a místo zlatých řetězů, jež jsem ti chystal, dám ti železné a uvržen budeš tam, kde slunce nevidíš!“*)

Představení dali list tento, pranic o stálosti mladičkého tovaryše nepochybující, mu přečíst. Když se nad ním rozplakal, dal jim, tázan jsa po příčině, tuto odpověď: „Pláču nad slepotou rodičů svých, kteří nevědí, co to jest dar Boží.“ A podrobiv se vůli starších, aby otci odepsal, tak mu odpovéděl:

„Že mne Pán Bůh mezi sluhy své povolal, o to rmoutiti se nemáš, ale spíše těšiti se z toho. Štěstí to i na otce se vylévá, má-li na dvoře nebeského krále syna svého, bez starostí a nákladu; čehož nebývá u světských králů, k nim-li otcové syny své dají. Nehodent jsem sice trpěti pro Pána Ježíše, ale kdyby mne tím obdařil Ten, který za nás tolik trpěl, nic by mi ne-

bylo milejšího a blaživějšího. A proto, čím mi pane otče hrozíš, po tom já sám prahnu. Věziž, že jsem se já nejvyššímu Majestátu Božskému oddal, a pokud živ budu, v chudobě, v čistotě a poslušnosti sloužiti a víry Mu dodržovati budu, které mi žádná smrt a nouze neodejme, — všecko pro něho jsem hotov vytrpěti. Lépe však bys pane otče učinil, kdybys mne, syna svého, Pánu Bohu z rukou svých oddal a Ho prosil, aby mne v tom povolání a darech svých neocenitelných utvrdil a vytrvati mi dal až do konce. Škoditi mi v té službě Boží a Pánu Bohu se protiviti, marné a škodlivé jest; vytrvati v dobrém předsevzetí oběma nám ku spasení bude.“

Po takové odpovědi poznal otec, že není s to schladiti v srdci synově zápal sloužiti Bohu v habitě jezuitském, i nepsal mu více a Stanislav v ctnostech prospívaje a spolupůsobě s dary Ducha Sv. den ode dne dokonalejším se stával. Ničím nebyl jemu víc dům rodný, vlast milá, bohatství a rozkoše světské, těšil se jen a vroucně děkoval Pánu Ježíši, že mu dovoliti ráčil snášeti na cestě a dříve nehody a práce, hlad a zimu a jiné útrapy, že ho povolal, by nésti mu pomáhal kříž v bídě a nouzi a zapírání sebe. Tak živým příkladem byl jiným, a představení ho také za vzor všem kladli. *Skromnost* jevila se v tváři i ve všem, co činil; *horoucnost v modlitbě* a rozjímání nadobyčejná, že nikdy nepoznal roztržitosti, ale vždy cele pohřížen v moři lásky k Pánu Bohu rozplýval se v Jeho dokonalostech. *Nevinnost* pak nejprísněji zachovával; zpovědník jeho, o všem po smrti světcově, přísežně jest seznal, že se hříchem smrtelným nikdy neposkvrnil. Zvláštní *úctu měl k Rodičce Nejsvětější*; vždy rád o ní rozmlouval, matkou svou ji nazýváje; růženec neb jiné modlitby k ní s velkou pilností a radostí vykonával. Přísně taktéž *řeholi* a vůli starších zachovával; bylyť mu hlasem samého Boha, jim poddával vlastní svůj úsudek a přesvědčení. Nezkoušel, dobré-li to, co mu rozkázáno, či bude-li s to neb s ono: ale činil to vždy proto, že tak rozkázáno. Když jednou Klaudius Aquaviva (pozdější general) s ním dříví do kuchyně nosil a více než obyčejně z vlastní chuti sobě nabral, Stanislav se k němu ozval: „Já tolik brátí budu, mnoho-li kuchař rozkázal.“ Když mu jednoho času k vůli zdraví modlitbu zapověděli, z počátku truchlil něco, pak ale s největší spokojeností plnil příkázání, ač se tak zbavoval sladkosti, již se v modlitbě

*) Skarga: Żywoty Świątych Pańskich.

napájel. Při všem tom však o sobě se nic nedomýšlel, nic sobě nepřipisoval, za nejmenšího ze soudruhů svých se pokládaje; v každém jeho skutku, v každém jeho slově hluboká se jevila *pokora*.

Toto sebezapírání a povolnost právě nadpřirozená nepocházely však z podlosti a nedostatku smyslu vyššího, ale z opravdové prostoty a dokonalosti řeholní. Co činil, činil z přesvědčení a proto, aby se Bohu zalíbil. Bystrost důvtipu ve vysokém měl zajisté stupni: vyznalif to učitelové jeho Vídenští, dosvědčily to zápisky velmi učené a hluboké, jež po jeho smrti našli.

By tím spíše s Bohem již se spojití mohl, přál sobě sv. mládeneček brzké smrti; prosil o ni bez ustání nejbl. Marii Pannu, kteráž mu též přelaskavě vyjednala, že na slavnost nanebevzetí jejího opustil tento svět. Jsa již na desátý měsíc v noviciátě, počal se, ač zdráv a vesel byl, strojit k smrti, jako by jí cele jist byl. Na den sv. Vavřince při sv. přijímání položil si na srdce list, v kterém v dětinné sprostnosti své prosil snažně milou svou matičku nebeskou, by si jej již k sobě vzala. Do poledne pracoval v kuchyni, než však minul den, více žádostí již spatřit Boha než hořečkou stísněn, z rozkazu rektora na lůžko se klada předpověděl, že nemocí touto zemře, řka určitě: „Doufám, že před nanebevzetím Rodičky Boží budu povolán, maje slaviti slavnost tu s vyvolenými Božími v nebesích.“ Nemoc nezdála se nic nebezpečná, a ještě 14. srpna lékaři nic zlého netušili. Ale brzy po poledni opustilo jej vědomí a studený pot vyvstal na něm. Když k sobě přišel, žádal, by jej opatřili velebnou svátostí a udělili mu poslední pomazání. U prostřed vroucích modliteb milujících jej bratrů přijal, jak si byl vyžádal, na zemi leže Tělo Páně s nevyslovnou radostí, pokorou a vroucností, tak že se přítomným oči slzami zalily; tiskl a horoucně líbal kříž a obraz Matky Boží děkuje jí za přijaté milosti a dobrodiní, vzýval svaté, prosil otce a bratry za odpuštění, žádal je, by se zaň modlili, a pověděl slova žalmu: „*Hotovo srdce mé, Bože, hotovo srdce mé!*“ zašeptal ještě sv. jmena: „*Ježíš, Maria, Josef!*“ a usnul tiše v Pánu bez vzdechu a bolesti, tak že myslili, že ještě živ jest: takť i v smrti milý byl a spanilý.

Bylo to na úsvitě o slavnosti na nebevzetí Panny Marie r. 1568. Když se rozšířila pověst o smrti svatého novice, tu ze všech klášterů Římských shromáždili se řeholníci všeho věku a hodnosti, líbali to sv.

tělo, slzami je polévali děkujíce Bohu za takového bratra a v nebi mocného spomocníka. Jiní zase trhali si kousky z šatu jeho na památku, jako ostatky. To vida muž znamenitý, *P. Toletus*, tak se k přítomným ozval: „Umřel mladičský Polák, a všickni k tělu jeho se hrnou; nám, až umřeme, čest taková se nestane.“

Co se zevnějšku jeho týče, tak jej současníci popisují: Byl zrůstu mírného, tváře krásné, okrouhlé, bílé a čisté, jako andělské, sličným růměncem ozdobené; oči měl modré, vždy slzami vděčnosti a sladkosti zarosené, brvy a vlasy černé. Let mu bylo osmnácte.

Po vykonání církevních obřadů pochovány jsou tělesné ostatky jeho, které vzdor silnému úpalu ani zapáchati nepočaly, v hrobišti klášterním, zvaném *in monte Cavallo* u sv. Ondřeje, kdež byl noviciat, v němž krátce sice, ale horlivě pracoval světec náš.

Brzy však, když na přímluvu věrného sluhy Páně mnohé se udály divy a zázraky, počato prositi Stolicí apoštolskou o proskoumání života jeho. Na představení kard. Alexandra Paretta jmenoval jej Pavel V. (r. 1605.) patronem národa Polského, a později na žádost mnoha knížat katolických, zvláště ale Ondřeje Opaliňského, probošta Plockého a vyslance krále Polského u Stolicí apošt., povolil týž sv. Otec, poradiv se s kardinály, by se obraz jeho k veřejnému uctění u sv. Ondřeje vystaviti směl. Pro mnohé zázraky, jež se udály jak u hrobu světcova, tak i v různých světa končinách na přímluvu jeho, nejvíce v Polsku, kde vojsku v strašlivých válkách s Turky pomáhal, chorým zdraví navracoval, morovou ránu zaháněl, z ohně mnohé vysvobodil atd. svolil r. 1674 Klement X. k účtě jeho složit hodinky a mši sv. na první neděli po 13. listopadu. Ustanovení to potvrdil a slavnosti té i oktavu ve všech krajích Polských připojil Innocent XI. na úsilné prosby chrabrého bojovníka křesťanského, krále Jana Sobieského, jemuž blahosl. Stanislav slavné vítězství nad Turky, pod Chocimem (1621), vyvolen jsa za patrona celé výpravy, u Boha byl vyjednal; a Benedikt XIII. za svatého jej prohlásil (31. prosince 1726.) po důkladném zkoušení a za pravé uznání třiceti tří zázraků na přímluvu jeho se stálých.

Ostatky sv. Stanislava odpočívají v Římě v chrámě sv. Ondřeje *di monte Cavallo* blízko paláce Quirinalského, v kterémž se *Conclave* či volba papeže odbývá.

U řečeného kostela dosud stojí dům, v němž pracoval a umřel sv. Kostka. Komůrka, v které bydlel, jest nyní kaplicí zvanou: „*Stanza di Santo Stanislao*.“ Vele oltáře jest na místě, kde lože jeho stávalo, překrásný pomník z mramoru různobarevného představující umírajícího mládence svatého: obličej, ruce a nohy jsou z mramoru bílého, roucho řeholní a pokrývka z červeného, lůžko ze žlutého. Hasnoucí zrak obrací sluha Boží na obraz vypodobňující Nejsv. Pannu se sv. Anežkou a Barborou dle vidění, jaké v nemoci své ve Vídni měl. Dílo toto řemeslně dlátem vyvedené velice každého dojmá: andělská tvář, nebeská již blaženost na ní, pronikají až do kostí, jakoby k příchodnému volaly: „*Proč i ty nejsi takový?*“ Za sklem tamtéž vidět psaní bl. Kanisia, v němž O. generalu zbožného mládence poroučí a jež jsme též výše uvedli. V kaplici té i v kostele sv. Ondřeje odbývá se každoročně tu neděle po 13. listop. veliká slavnost. Mnoho kněží, biskupů, ba i kardinálů sloužívá tam mši sv. k úctě andělského panice, prosíce jej o přímluvu u Krále králů a milovníka čistoty Ježíše Krista; vzývají ho všickni, ovšem nejvíce mládež nevinná co patrona sv. čistoty.

I v rodišti svém, v Rostkově, má sv. Stanislav pěkný zděný kostelík, v němž se i ostatky i obraz jeho chovají, a jež mu na počest vystavěl — starší bratr jeho Pavel. Tentýž bratr, který ve Vídni tak na cestu nepravosti jako skoro všechna odrostlejší mládež tehdejší, a hohužel jen s málo výminkami i nyní, zbloudil a prostického Stanislava týral a mučil, zpatoval se konečně; Stanislav si toho na Bohu vyžádal. Za pokání za urážky Bohu a křivdy nevinnému bratru učiněné zaslíbil se doživotnou čistotou, a jako řeholník přísný život v postech a kázni vedl. K rozmnožení cti a chvály Boží vystavěl v Prahyši kostel s klášterem a uvedl doň Bernardiny, v Rostkově též kostelík onen zbudoval, a ostatní své jmění chudým rozdal.

Jako vždycky, tak i nyní a zajisté po všechny časy mnohé vroucí modlitby, zvláště v Římě plynou k sv. Stanislavu; ctíti a vzývati jej tam neustanou synově rozličných národů a pokolení, a my úžeji než jiní krví s ním spojení měli bychom nevšímati sobě dne k uctění jeho ustanoveného? Bůh uchovej! Orodovníkem nám jistě mocným bude v nebi; k němu tedy s prosbou se utečme, s prosbou vroucí, usilovnou, vytrvalou, by smilovav se nad bídou a nouzí

naši vyprosil nám u svého i našeho Pána milosrdenství a požehnání.

Dle Krakov. „*Syonu*“ Ant. Mužik.

Z franc. trestnic v Americe.*)

(List misionáře *Ludvika Bigota*, kněze z Tovaryšstva Ježíšova od 29. března 1854).

Vláda francouzská posílá sprosté zločince a politické provinilce do Guyany, nezdravé to krajiny v jižní Americe, aby tu svůj přiřknutý trest přestáli, anebo aby tu zahynuli. Nejvíce zuřívá v bahnitých těchto krajinách *žlutá zimnice*, které trestanci obyčejně v kratší neb delší době podlehnou, vyjímaje statného mouřenína, jenž nejspíše jí odolá. A v této hrozně lidomorně — ujali se Jesuité ubohých odsouzenců, chtějí jim aspoň útěchu náboženskou zjednat, a na cestu do věčnosti je po katolicku připravovati. V době od r. 1853 až do r. 1856 zemřelo tu po sobě *jedenáct* zdravých a otužených těchto dělníků na vinici Páně v nejlepším věku, obětujících se spasení bližního, a přece nepřestal řád odesílati nové misionáře do těchto krajin — k útěše a obrácení odsouzenců.***) Jeden z těchto ctihodných kněží podává v listu svém generalovi řádu věrohodný obraz o poměrech těchto nešťastníků, jenž spolu názorně i činnost působících tam duchovních vylicuje. Píše mezi jiným takto:

Veliká trestnice ve francouzské Guyaně obsahuje *pět osad*, jejichž středem jest město Cayene, pročež se i celá krajina obyčejně *Kajenna* nazývá. Nedaleko města toho jesti první osada na malém ostrovu, jenž ostrovem matčíným slove. Zde se nalézají dobrovolníci, to jest takoví trestanci, kteří si trest svůj ve Francouzích odbyli, a sami pak žádali o vystěhování do této krajiny, chtějí tu výhody od vlády poskytnuté k živobytí svému použiti.

Druhá osada nalezá se „na ostrovech spasení.“ Na jednom z nich, jenž Svato-Josefským sluje, bydlí političtí provinilci. U nich jest tu kněz Leroy, zastáváje du-

*) Z Arsac: Les Jésuites. 1865. Paris.

**) Jména jejich a den úmrtí jsou následující: R. 1853 J. Morez 3. října v Stříbrné hoře — R. 1854 dne 12. června Štěpán Herviant v Cayeně — R. 1855 dne 28. dubna L. Bigot v sv. Jiří — 24. července A. Barbieux v Cayeně — 28. července Fr. Raulin v sv. Marii — tamtéž dne 14. září J. Mouton — dne 16. září J. Lichtle v Cayeně — 23. září J. Alet v St. Marii. — Roku 1856 dne 20. dubna P. Stumpf v Cayeně — 11. května Dabbadie tamtéž — 20. září P. Boulogne na Matčíně ostrovu.